

PROPOSTES A PARTIR DE LA VI JORNADA EDU21

ELS PROBLEMES DE COMPORTAMENT A L'ESCOLA: DE LA INDISCIPLINA A LA CONVIVÈNCIA

Document 1 / Maig 2008

Adreçades als professors i als centres:

- Cal incorporar en el *projecte educatiu* o pla estratègic del centre un protocol d'accions que tingui en compte els tres tipus de prevenció dels problemes de comportament (primària, secundària i terciària). Concretar les accions dins el *pla d'acció tutorial* del centre i en la *normativa de convivència*.
- Necessitat de disposar d'uns professors-tutors que actuïn com a veritables guies d'aquest tipus d'alumnes. Han d'exercir un contacte estret amb les famílies per facilitar un espai comú d'entesa que garanteixi l'aplicació de mesures educatives. Hem de contemplar també la possibilitat de fer cotutors a altres alumnes companys dels que presenten problemes de comportament perquè exerceixin un acompanyament i modelatge afectiu i exemplificador alhora.
- S'ha de millorar el programa d'informació i coordinació entre tot el professorat perquè la tasca de cada docent i tutor no quedi aïllada sinó que actuï sota criteris compartits que donin coherència a l'actuació.
- Els professors cal que actuïn a l'aula de forma col·laborativa. Si cal, reforçant-se mútuament en observació, docència, anàlisi i valoració. I és necessari fixar-se en aquells altres problemes de comportament que són soterrats, silenciosos però que poden amagar autèntics sofriments a determinats alumnes (*bullying*, aïllament, depressions infantils i juvenils, etc.).
- Cal evitar el màxim les sancions que suposen l'expulsió de classe o del centre i, per descomptat, el traspàs a altres centres. Si l'espai-aula fracassa com a nucli de convivència cal repensar i reconstruir les normes de relacions de l'espai i no foragitar als alumnes amb dificultats, almenys, fins on és possible.
- Les respostes als problemes greus de comportament han de ser ràpides i eficaces. De caràcter reparador i social, no punitiu. Tanmateix, els docents i les direccions han de comptar amb els recursos necessaris per exercir la resposta educativa immediata davant la conducta disruptiva greu, que posa en perill la pròpia seguretat i convivència del grup.

VI Jornada. Propostes. Document 1

- És convenient introduir en el currículum escolar elements d'anàlisi crítica del comportament estàndard i del violent que reflecteixen els mitjans de comunicació i la xarxa social en general.
- Les sortides escolars poden derivar-se en espais on es treballi la convivència i la cohesió social i grupal, En qualsevol cas, a l'aula ordinària les estratègies de treball en grup i en equip són sempre una bona oportunitat per gestionar, en l'heterogeneïtat, les possibilitats d'inclusió i acceptació dels alumnes que mostren aquestes problemàtiques.
- S'hauria d'introduir la mediació escolar com un recurs per reforçar la gestió dels conflictes en el context de l'aula i del centre.
- Els recursos extraordinaris com les aules-taller, les UAC, aules obertes, etc. cal introduir-les amb molta cura i sempre amb un projecte pedagògic que suposi que el canvi de metodologia i tractament didàctic afavorirà de manera explícita i amb garantia els resultats d'aprenentatge i, per tant, l'èxit escolar d'aquests alumne si els suposarà un espai de simple entreteniment o aparcament.

Adreçades a les famílies:

- Formació específica adreçada als pares sobre problemes de comportament en nens i joves, en oferta formativa tant des del centre (AMPA, Escola de Pares, etc.) com des de la xarxa d'entorn.
- Introducció de la mediació familiar per a la gestió dels conflictes familiars i de la família en relació a l'escola.
- Introduir els pares dels alumnes amb problemes de comportament en programes de coresponsabilitat educativa amb els centres i els tutors dels seus fills, per tal de garantir la resposta coordinada al pla d'intervenció prèviament acceptat per totes les parts. Aquests programes, pels pares, no han de ser de caràcter voluntari sinó obligatori.

Adreçades a tota la xarxa educativa:

- Incorporar les estratègies d'actuació a nivell de centre a la xarxa més àmplia de la zona educativa, per coordinar serveis i professionals, recursos i actuacions. Caldria disposar d'un tècnic concret que coordinés la xarxa en els temes que afecten el comportament i la convivència.
- Aprofitar els plans d'entorn allà on estiguin implantats i coordinar l'oferta d'espais lúdics, d'associacions, etc.
- Introducció de la mediació comunitària com una tècnica de gestió de conflictes entre membres de l'entorn social i de la comunitat educativa d'un centre.
- Els Centres de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ) i similars, haurien de dotar-se dels recursos humans i materials suficients perquè puguin exercir la seva feina amb garanties d'eficàcia, i amb possibilitats reals d'exercir els

tractaments necessaris i les tasques de coordinació i assessorament imprescindibles envers els centres educatius, els seus professionals i les famílies, que resulten fonamentals en un abordatge global i sistèmic dels problemes de comportament. Aquesta és una prioritat política de primer nivell.

Adreçades a l'Administració:

- Introduir en la formació inicial i en la permanent del professorat les competències a nivell cognitiu, emocional i de valors (responsabilitat professional) en relació a l'avaluació, prevenció i gestió dels problemes de conducta dels infants i adolescents.
- Disposar dels experts necessaris en l'àmbit dels serveis educatius perquè puguin intervenir ajudant als centres en els plantejaments preventius de la violència i els problemes de conducta. També, perquè puguin diagnosticar i avaluar eficaçment la tipologia dels casos plantejats tot assessorant les respostes de tipus educatiu més adequades.
- Tenir cura en la introducció de noves i permanents mesures i recursos que persegueixen donar una resposta ràpida per fer callar determinats centres o agents educatius, que no pas respondre des de la reflexió pedagògica i tècnica profunda amb l'oferiment de la millor resposta educativa a aquesta classe d'alumnes i les seves necessitats específiques.